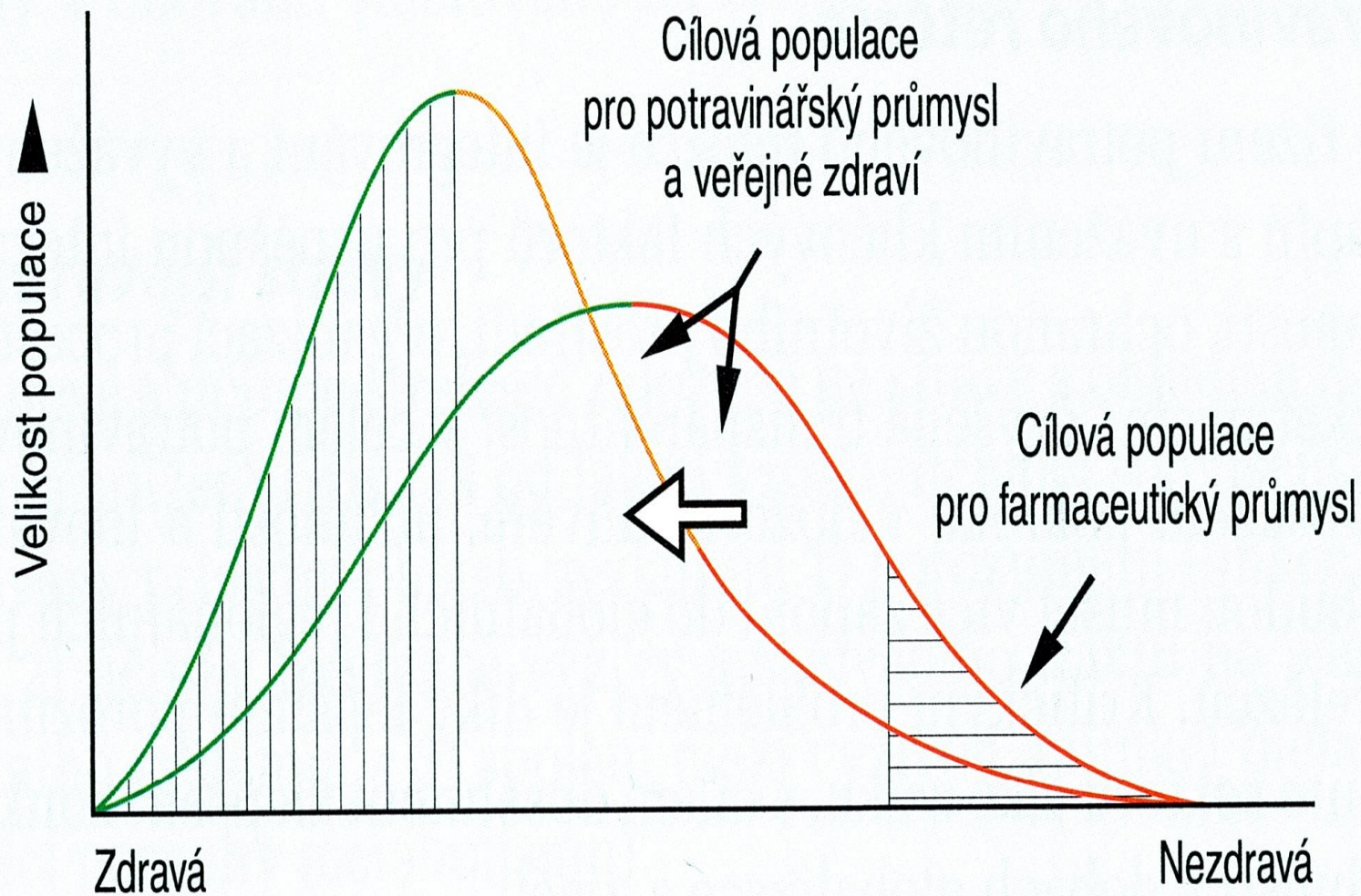

Legislativní omezení a dobrovolná značení v rámci výživy

Magdaléna Hrubá
Jan Pivoňka

Jak značíme výživovou hodnotu?

POVINNÉ

Nařízení 1169/2011 (E, tuk,
NMK, sacharidy, cukry,
bílkoviny, sůl)

DOBROVOLNÉ

zdravotní
tvrzení

výživové
tvrzení

srovnávací
tvrzení

označení
produkce

označení
aromat

označení
jakosti

loga organizací
(reformulace roku)

značení na přední
straně obalu

barevné
rozlišení

Nařízení (ES) č. 1924/2006

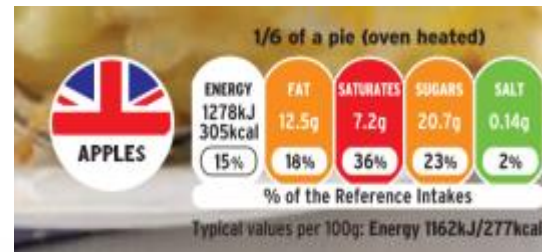
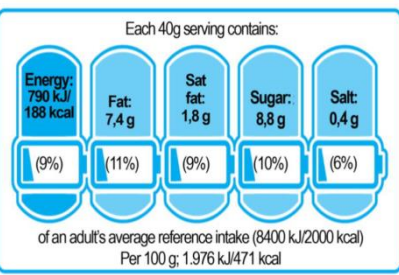
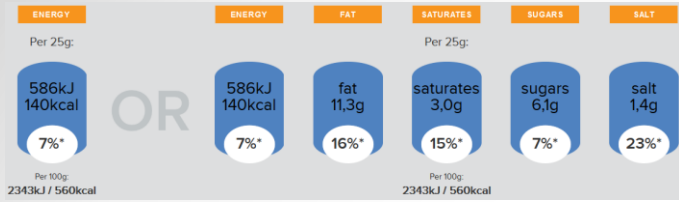
- pozitivní výživový nebo fyziologický vliv
- nepravdivá, dvojsmyslná nebo klamavá
- vyvolávat pochybnosti o bezpečnosti nebo výživové přiměřenosti jiných potravin
- nabádat k nadměrné konzumaci určité potraviny nebo nadměrnou konzumaci omlouvat
- uvádět nebo naznačovat, ani z nich nesmí vyplývat, že vyvážená a různorodá strava nemůže obecně zajistit přiměřené množství živin
- odkazovat na změny tělesných funkcí, které by mohly u spotřebitelů vzbuzovat strach nebo které by mohly zneužívat jejich strachu, pomocí textu nebo prostřednictvím obrazového, grafického či symbolického znázornění
- zákaz léčebných tvrzení

Značení na přední straně obalu (FOPL)

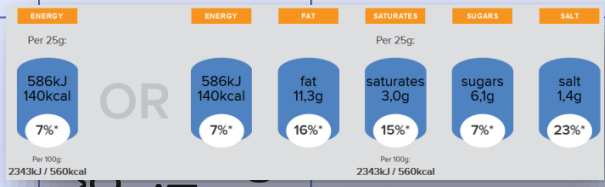
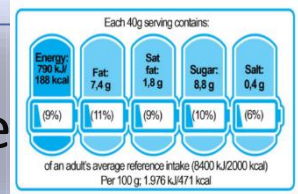
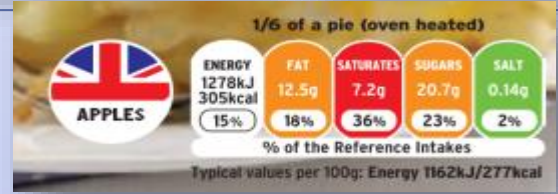

- základní informace o výživové hodnotě
- dobrovolné značení FOPL
- EFSA – vědecké stanovisko do března 2022

PROČ?

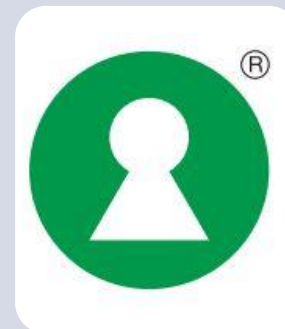
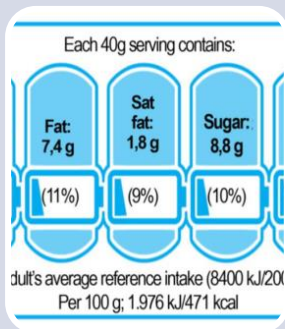
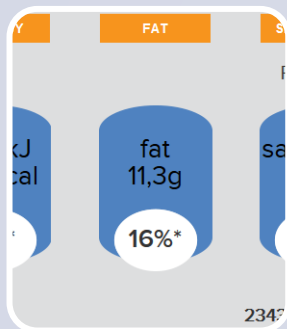
- motivace spotřebitelů ke zdravějšímu výběru potravin
- výživová a zdravotní tvrzení zakrývat celkový nezdravý nutriční profil potravin
- motivace pro výrobce

Rozdělení FoP

	2008	2012	2014	2013	2017
<p>Komplexní schémata Analytická Numerická</p>	<p>Non-directive</p>	<p>Reduktivní</p>	<p>OR</p>		
	<p>Semi-directive</p>	<p>Hodnotící</p>	<p>Nutrici specifické označení</p>		
<p>Jednoduchá schémata Agregovaná</p>	<p>Directive</p>	<p>Hodnotící</p>			
			<p>Celkové indikativní označení</p>		
					<p>známá / tory</p>

Jsou profily stanoveny obecně nebo pro konkrétní kategorie potravin?

pro
všechny
kategorie

pro
všechny
kategorie

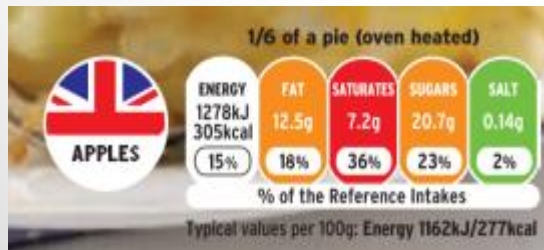
4
kategorie
(obecná,
nápoje,
sýry, tuky)

9 kategorií

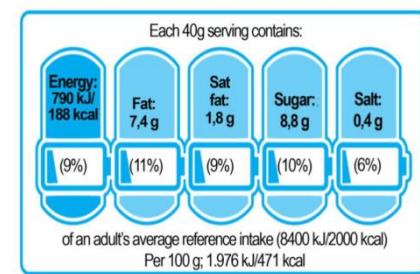
33
produktov
ých skupin
11
kategorií

Jaké je vybrané referenční množství?

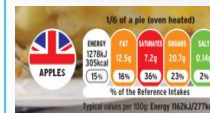
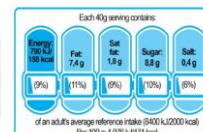
100 g/100 ml

Porce

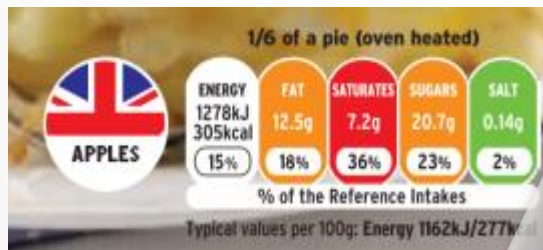
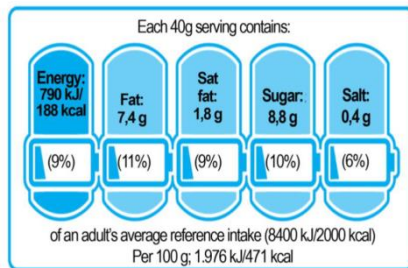

Jaké jsou vybrané živiny zahrnutých do profilu?

Energie	Green	Green	White	Green	Green
Celkové tuky	Green	White	Green	White	Green
Nasycené MK	Green	Green	Green	Green	Green
Transnenasycené MK	White	Green	White	White	White
Celkové cukry	Green	v plánu	Green	Green	Green
Přidané cukry	White	Green	White	White	White
Sodík/Sůl	Green	Green	Green	Green	Green
Vláknina	White	Green	Green	White	White
Bílkoviny	White	White	Green	White	White
Celozrnné	White	Green	White	White	White
Jiné	White	Green	Green	White	White

Je systém proveditelný, srozumitelný a akceptovaný?

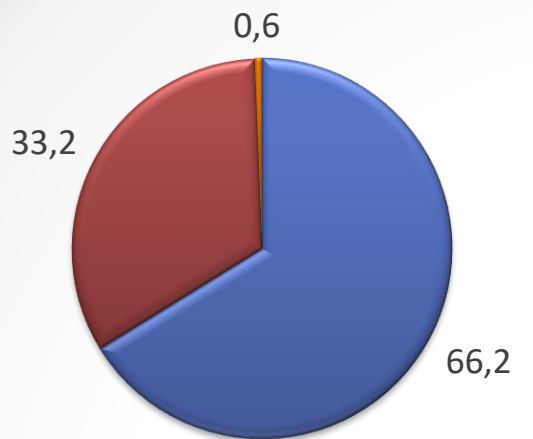
Spojitosť s
výživovou
hodnotou,
vnímán
spotřebitel
rozdíl od
výživových
údajů?

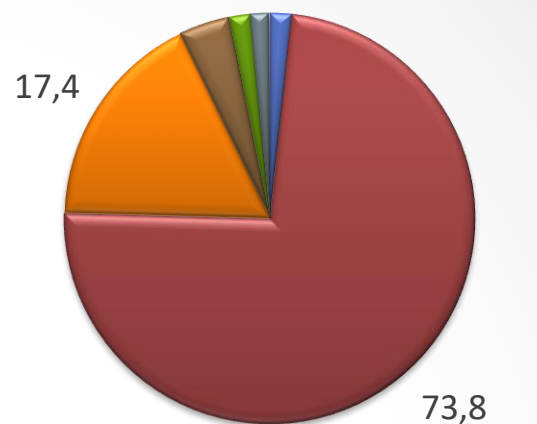
Pozitivní
schválení
čeho?

Velmi
jednoduché a
jasné schéma, ví
spotřebitel jak
výsledek
interpretovat?

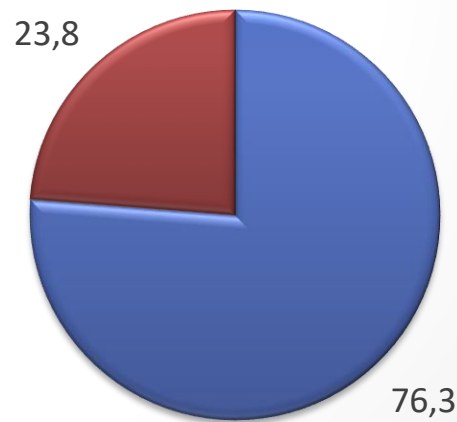
■ Žena ■ Muž ■ Nechci uvádět

■ do 18 ■ 19-24 ■ 25-40 ■ 41-56
■ 57-66 ■ 67-75 ■ 76+

PRŮZKUM TRHU

březen – duben 2021
N = 909 respondentů

■ Běžný spotřebitel ■ Informovaný spotřebitel

Klíčové faktory ovlivňující rozhodování spotřebitelů při koupi potravin jsou cena (34 %), složení (23 %) a země původu (14 %)

Hlavní charakteristikou kvalitní potravin je pro spotřebitele informace o složení (42,8 %)

Rostlinné alternativy k potravinám živočišného původu vnímají spotřebitelé jako příliš drahé (v průměru -0,95 bodů na bodové škále od -2 do +2), zdravější alternativu (0,89 u rostlinných alternativ mléka a 0,59 u rostlinných alternativ masných výrobků) a ekologičtější alternativu (v průměru 0,6 bodů)

30,4 % spotřebitelů by bylo ochotných plně přejít na tzv. laboratorně pěstované maso, což je přibližně stejné procento, jaké vykazuje spotřebitelský průzkum z USA (2017)

Tento podíl (cca 30 %) je totožný u vegetariánů/veganů i běžně se stravujících respondentů

Spotřebitelé by uvítali, pokud by na obalech potravin bylo uvedeno logo usnadňující volbu potravin s ohledem na její výživovou hodnotu (68 %) anebo celkovou ekologickou zátěž (69 %)

Střípky závěrů EFSA – spotřebitelé

- spotřebitelé chtějí FOPL – přijetí FOPL spotřebiteli je klíčové
- přijetí FOPL spotřebiteli však neznamená, že bude účinný.
- spotřebitelé preferují schéma FOPL, na které jsou více zvyklí (nebo které vnímají jako své vlastní)
- spotřebitelé dávají přednost hodnotícím schémátům před reduktivními schématy FOPL
- semaforey a systém Nutri-Score jsou zvláště účinné u spotřebitelů s nižším sociálně-ekonomickým statusem
- zavedení schématu FOPL by mělo být kombinováno s osvětovými kampaněmi

Střípky závěrů EFSA – dopad

- skutečný dopad FOPL vyžaduje dva kroky:
 - porozumění a schopnost porovnávat zdraví prospěšné výrobky
 - ochotu kupovat výrobky, které mají lepší hodnocení
- v současné době nelze učinit žádné konečné závěry ohledně účinku nutričních FOPL na dietu a zdraví
- důkazy naznačují, že hodnotící schémata FOPL mohou podnítit reformulace
- existuje však riziko, že k reformulacím bude docházet pouze u živin, které jsou součástí FOPL

